

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

**MAŁOPOLSKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016
„Polska Piastów na tle średniowiecznej Europy”
Etap szkolny – 29 października 2015 r.**

Miejsce na dane ucznia (wypełnia Komisja szkolna)

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu
1	10	
2	1	
3	1	
4	5	
5	5	
6	1	
7	4	
8	1	
9	6	
10	1	
11	4	
12	5	
13	4	
14	5	
15	2	
16	8	
17	2	
18	3	
19	3	
20	2	
21	5	
22	6	
23	6	
24	5	
25	5	
26	6	
27	2	
28	6	
Łączna liczba punktów uzyskanych przez uczestnika	Maksymalnie: 114 punktów	Uczestnik uzyskał:

Ostatecznie uczestnik uzyskał (po weryfikacji) punktów:

Czytelny podpis osoby sprawdzającej:.....

Czytelny podpis osoby weryfikującej:.....

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

1. Przed Tobą zestaw 28 zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz 90 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
3. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń możesz otrzymać 114 punktów.
5. Pracuj uważnie, staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
6. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
7. Odpowiedzi wpisuj piórem lub długopisem z atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
8. Pamiętaj, aby nie używać korektora. Błędną odpowiedź przekreśl.
9. Pisz wyraźnie, nie stosuj skrótów, zapisuj słowa w pełnym brzmieniu. Błędy w zapisie nazwisk, nazw, pojęć lub terminów traktowane są jak błędy w zapisie dat i powodują nieprzyznanie punktów.
10. Brudnopis nie podlega ocenie.
11. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Organizatorzy konkursu

Zadanie 1. Przeczytaj uważnie zdania, a następnie wybierz i podkreśl prawidłową odpowiedź. (0-10pkt).

1. Ostatni skolonizowany przez praczlowieka kontynent to:
 - a. Afryka
 - b. Australia
 - c. Azja
 - d. Ameryka

2. Które z wymienionych miast nie było ośrodkiem miejskim założonym przez Sumeryjczyków ?
 - a. Ur
 - b. Lagasz
 - c. Eridu
 - d. Babilon

3. Jeden ze starożytnych „cudów świata” – wiszące ogrody Semiramidy – znajdował się w mieście:
 - a. Niniwa
 - b. Jerozolima
 - c. Babilon
 - d. Memfis

4. Izyda według wierzeń Egipcjan była żoną:
 - a. Seta
 - b. Thota
 - c. Ozyrysa
 - d. Horusa

5. Niewolę babilońską Żydów zakończył:
 - a. Cyrus II Wielki
 - b. Sargon II Wielki
 - c. Aleksander Wielki
 - d. Ramzes II

6. „Księga umarłych” była świętą księgą:
 - a. Persów
 - b. Sumerów
 - c. Egipcjan
 - d. Żydów

7. Harappa i Mohendžo Daro to miasta z kręgu cywilizacji:
 - a. Chin
 - b. Egiptu
 - c. doliny Indusu
 - d. Mezopotami

8. Odkrywcą grobowca Tutenchamona był:
 - a. Gaspard Monge
 - b. Howard Carter
 - c. Jean Champollion
 - d. Henrich Schliemann

9. Pismo demotyczne było rodzajem pisma:
 - a. sumeryjskiego
 - b. perskiego
 - c. egipskiego
 - d. fenickiego

10. Zgodnie z przekazami biblijnymi ojcem narodu żydowskiego był:
 - a. Dawid
 - b. Mojżesz
 - c. Salomon
 - d. Abraham

Zadanie 2. Poniżej podano definicję pojęcia. Nazwij je i wpisz w wykropkowane miejsce. (0-1pkt)

Główny plac w centrum stolicy polis greckiego. Miejsce handlu, ważnych wydarzeń politycznych oraz spotkań towarzyskich. W jego pobliżu znajdowały się ważne budowle państwowe i świątynie –

.....

Zadanie 3. Które z poniższych pojęć nie jest związane ze starożytną Spartą? Podkreśl prawidłową odpowiedź. (0-1pkt)

- a. geruzja
- b. eforowie
- c. periojkwowie
- d. eklezja

Zadanie 4. Spośród wymienionych poniżej urzędników republiki rzymskiej wybierz tych, którzy odpowiadają zamieszczonym w tabeli kompetencjom i wpisz ich nazwy w odpowiednie miejsce tabeli. (0-5pkt).

konsulowie, pretororzy, cenзорowie, trybuni ludowi, kwęstorowie, dyktator, edylowie.

L.p.	Kompetencje	Nazwa urzędu
1	Sprawował władzę sądowniczą, zastępował konsulów podczas ich nieobecności	
2	Ustalał listę senatorów	
3	Pobierał podatki, pomagał konsulom w zarządzaniu pieniędzmi państwa	
4	Zwoływał senat i zgromadzenia, w trakcie wojny dowodził armią	
5	Powoływano go na okres sześciu miesięcy tylko wtedy gdy państwu zagrażało niebezpieczeństwo	

Zadanie 5. Korzystając z mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania: (0 - 5pkt)

a. Nadaj tytuł przedstawionej poniżej mapie. Powinien on zawierać nazwę konfliktu, którego mapa dotyczy i dokładny przedział czasowy tego konfliktu (daty roczne rozpoczęcia i zakończenia konfliktu).

.....(1+1pkt)

b. wymień stolice państw biorących udział w konflikcie

.....(1+1pkt)

c. wymień nabytki terytorialne zwycięzcy konfliktu

.....(1pkt)

(Mapa pochodzi z multimedialnych zasobów wydawnictwa „Nowa Era”)

Zadanie 6. Rozstrzygnij, którzy wodzowie walczyli pod Farsalos? Podkreśl prawidłową odpowiedź. (0-1pkt).

- a. Cezar i Pompejusz
- b. Oktawian i Marek Antoniusz
- c. Scypion i Hannibal
- d. Cezar i Wercyngetoryks

Zadanie 7. Rozstrzygnij czy podane w tabeli informacje są prawdziwe czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji całą frazę: „prawda” lub „fałsz”: (0 - 4pkt)

L.p	Zdanie	„Prawda” lub „Fałsz”
1	Św. Paweł z Tarsu był towarzyszem Jezusa	
2	Zrównanie z innymi wyznaniem chrześcijanie zawdzięczają Konstantynowi Wielkiemu	
3	Ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny nosi nazwę hidżry	
4	Arabeska to styl architektoniczny stosowany przez Arabów	

Zadanie 8. Podkreśl szereg wydarzeń poprawny chronologicznie: (0-1pkt)

- a. bitwa pod Hastings, powstanie Rzeszy Niemieckiej, chrzest Mieszka I, traktat w Verdun;
- b. powstanie Rzeszy Niemieckiej, chrzest Mieszka I, traktat w Verdun, bitwa pod Hastings;
- c. traktat w Verdun, powstanie Rzeszy Niemieckiej, chrzest Mieszka I, bitwa pod Hastings;
- d. chrzest Mieszka I, traktat w Verdun, bitwa pod Hastings, powstanie Rzeszy Niemieckiej.

Zadanie 9. Wymień w porządku chronologicznym przedstawicieli dynastii Piastów, którzy byli koronowani. (0-6pkt)

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Zadanie 10. Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania. Budowniczymi osady Biskupin byli przedstawiciele kultury: (0-1pkt)

- a. oryniackiej
- b. łużyckiej
- c. przeworskiej
- d. pucharów lejkowatych

Zadanie 11. Dopisz daty do przedstawionych poniżej wydarzeń. (0-4pkt)

- a. schizma wschodnia -
- b. konkordat wormacki -
- c. synod w Clermont -
- d. zdobycie Jerozolimy przez uczestników I wyprawy krzyżowej -

Zadanie 12. Do podanych w tabeli wyjaśnień dopisz odpowiadające im pojęcia/terminy historyczne: (0-5pkt)

owalnica, kanonizacja, patrycjat, lokacja, prawo składu, jarłyk, pospólstwo, plebs

L.p.	Wyjaśnienie	Pojecie/termin
1	Uznanie przez kościół katolicki osoby zmarłej za świętą	
2	Jeden z typów układu przestrzennego wsi.	
3	Nakaz wystawiania towarów na sprzedaż, nałożony na kupców przejeżdżających przez miasto.	
4	Najbogatsza warstwa ludności miast średniowiecznych.	
5	Zakładanie nowych osad.	

13. Przeczytaj fragmenty dwóch kronik średniowiecznych, następnie wykonaj polecenia. (0-4pkt)

*A. Jak zaś doszło do wypędzenia króla Bolesława z Polski, długo byłoby o tym mówić, tyle wszakże można powiedzieć, że sam będąc pomazańcem (Bożym), nie powinien był (drugiego) pomazańca za żaden grzech karać cielesnie. Wiele mu to bowiem zaszkodziło, gdy przeciw grzechowi grzech zastosował i za zdradę wydał biskupa na obcięcie członków. My zaś nie usprawiedliwiamy biskupa zdrajcy, ani nie zalecamy króla, który tak szpetnie dochodził swych praw, lecz pozostawmy te sprawy, a powiedzmy, jak przyjęto go na Węgrzech.
Gall Anonim, Kronika polska.*

*B. Prześwięty biskup krakowski Stanisław, gdy nie mógł odwieść go od tego okrucieństwa (mowa o karaniu rycerzy, którzy opuścili pole bitwy w czasie wyprawy na Ruś, i ich żon), wpraw groził mu zagładą królestwa, wreszcie wyciągnął przeciw niemu miecz kłótny. Atoli on, jak był zwrócony w stronę nieprawości, w dzikie popadł szaleństwo; bo pogięte drzewa łatwiej złamać można niż naprostować. Rozkazał więc przy ołtarzu i w infule, nie okazując uszanowania ani dla stanu, ani dla miejsca, ani dla chwili – porwać biskupa. Ilekroć wszak okrutni służalcy próbują rzucić się na niego, tylekroć na ziemię powaleni łagodnieją. (Ale) tyran, łącząc ich w wielkim oburzeniu, sam podnosi świętokradzkie ręce, sam odrywa oblubienca od łona Oblubienicy, pasterza od owczarni; sam zabija ojca w objęciach córki i syna w matki wnętrzościach. O żalosne, o przeponure widowisko śmierci! Świętego bezbożni, miłosiernego zbrodniarz, biskupa niewinnego najokrutniejszy świętokradca rozszarpuje, poszczególne członki na najdrobniejsze części rozsiekuje (...)
Wincenty Kadłubek, Kronika polska.*

a. zidentyfikuj bohaterów, których dotyczą teksty (0-2pkt)

.....

b. nazwij wydarzenie, o którym wspomina tekst (0-1pkt)

.....

c. podaj datę roczną opisanych wydarzeń (0-1pkt)

.....

Zadanie 14. Wskaż które z poniższych wydarzeń miało miejsce w okresie panowania poszczególnych władców. Wpisz literę w odpowiednią kolumnę. (0-5pkt)

- a. obrona Głogowa;
- b. ustanowienie polskiej prowincji kościelnej;
- c. misja św. Wojciecha w Prusach;
- d. pokój w Budziszynie;
- e. ufundowanie Akademii Krakowskiej.

Bolesław Chrobry	Bolesław Krzywousty	Kazimierz Wielki

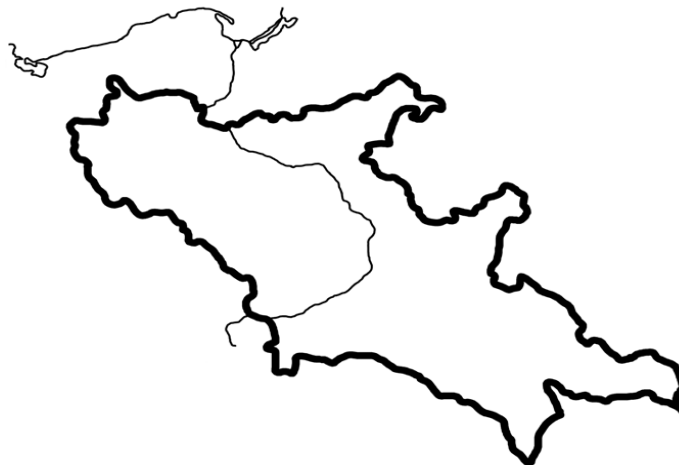
**Zadanie 15. Spośród wymienionych niżej zakonów wskaż dwa zakony żebracze:
Podkreśl prawidłowe odpowiedzi. (0-2pkt)**

- a. benedyktyni
- b. franciszkanie
- c. cystersi
- d. dominikanie

Zadanie 16. Uzupełnij w tekście brakujące informacje: (0-8pkt)

Po śmierci Kazimierza Wielkiego władze w Polsce przejął (imię i nazwa dynastii),
dotychczasowy władca(nazwa kraju). Podobnie jak Kazimierz
nie miał on męskiego potomka. Polskie rycerstwo zgodziło się na objęcie tronu przez jedną
z jego córek, w zamian otrzymało przywileje ogłoszone przez króla
w(data roczna) w (miejsce). Ostatecznie tron
powierzono jego córce(imię). Jej mężem został wielki książę
.....(nazwa kraju).....(imię).

**Zadanie 17. Mapy poniżej przedstawiają Polskę w różnych okresach średniowiecza.
Wybierz prawidłowe tytuły map spośród zamieszczonych poniżej i wpisz pod każdą
mapą odpowiedni numer. (0-2pkt)**

a.

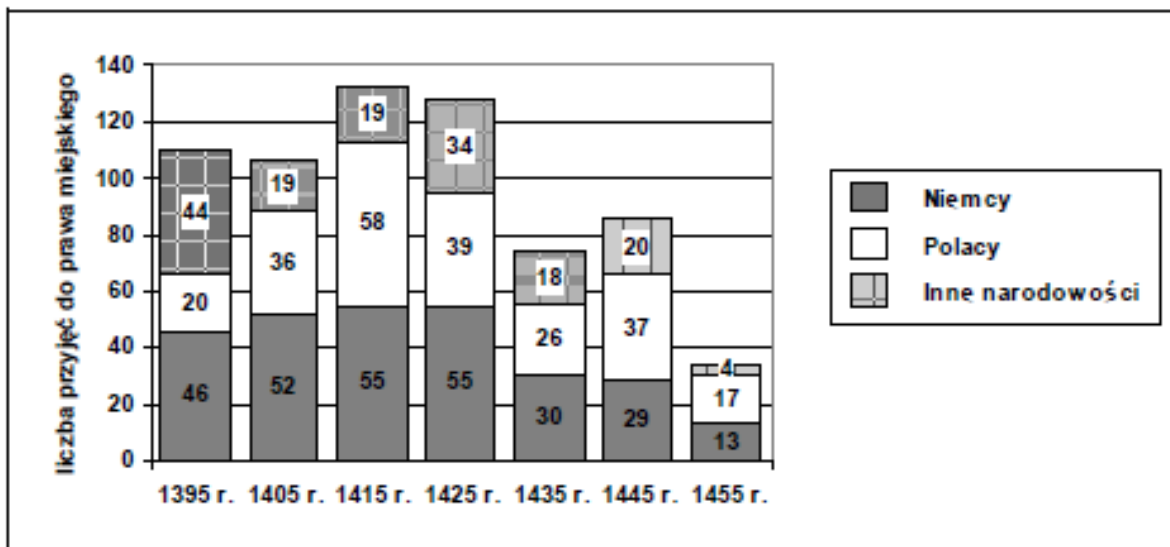

b.

1. Polska za panowania Mieszka I.
2. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego.
3. Polska za panowania Kazimierza Wielkiego.
4. Polska za panowania Władysława Łokietka.

Zadanie 18. Przeanalizuj dane zamieszczone na wykresie i odpowiedz na poniższe pytania. (0-3pkt)

Liczba przyjęć do prawa miejskiego w Krakowie w latach 1395–1455

Na podstawie: *Wielka Historia Polski*, t. 3, Kraków 1999, s. 265.

- a. Podaj rok, w którym liczba Polaków przyjmowanych do prawa miejskiego w Krakowie była procentowo najwyższa w stosunku do pozostałych (Niemcy i inne narodowości) przyjęć. (0-1pkt)

Rok -

b. Podaj lata, w których liczba Niemców przyjmowanych do prawa miejskiego w Krakowie była najwyższa. (1+1pkt)

Lata - i

Zadanie 19. Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania. (0-3pkt)

Pamiętnik wojny moskiewskiej. Reinhold Heidenstein

Nie miała Polska dotąd porządnej piechoty, a to dlatego, że szlachta nie lubiła służby pieszej [...]. Gdy jednak utrzymanie cudzoziemskiej piechoty pochłaniało ogromne sumy, przeto podano na przyszłym sejmie pewien sposób utworzenia piechoty, ten mianowicie, iżby na dwudziestu poddanych królewskich jeden pełnił służbę wojskową [...].

T.Cegielski, K.Zielińska, Dzieje nowożytne 1492-1815. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich, Warszawa 1999, s.141,

a. Podaj nazwę formacji, o której informuje tekst.

.....

b. Podaj wiek, w którym ją utworzono.

.....

c. Podaj władcę, za którego panowania powstała.

.....

Zadanie 20. Na podstawie zamieszczonych ilustracji oraz wiedzy pozaźródłowej wykonaj poniższe polecenie. (0-2pkt)

Przyporządkuj do przedstawionych wyżej ilustracji odpowiedni styl architektoniczny, w którym zostały wybudowane. Wybierz spośród podanych niżej:

romanizm, barok, renesans, gotyk, klasycyzm

A.....

(https://pl.wikipedia.org/wiki/Zabytki_romańskie_w_Polsce pobrany 20.10.2015)

B.....

(<http://byway.pl/Magazyn/Article.aspx?guid> pobrany 20.10.2015)

Zadanie 21. Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania: (0-5pkt)

1. Konstantynopol został zdobyty w 1453 r. przez:

- a. Krzyżowców,
- b. Arabów,
- c. Turków,
- d. Persów,

2. Marcin Luter zaprotestował przeciwko odpustom w roku:

- a. 1492,
- b. 1417,
- c. 1548,
- d. 1517.

3. Hernan Cortez podbił państwo

- a. Majów
- b. Azteków
- c. Inków
- d. Tolteków

4. Bona Sforza była żoną

- a. Zygmunta Starego
- b. Jana Olbrachta
- c. Stefana Batorego
- d. Kazimierza Jagiellończyka

5. Wojnę trzydziestoletnią zakończył pokój

- a. paryski
- b. westfalski
- c. wiedeński
- d. trydencki

Zadanie 22. Do podanych niżej miejsc bitew wojsk Rzeczypospolitej dopisz daty. (0-6pkt)

- a. Kircholm-.....
- b. Oliwa-.....
- c. Kłuszyn-.....
- d. Cecora-.....
- e. Beresteczko-.....
- f. Warka-.....

Zadanie 23. Do podanych informacji dopasuj odpowiednią postać spośród wymienionych niżej. (0-6pkt)

Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk, Zygmunt II August, Henryk Walezy, Stefan Batory, Zygmunt III Waza, Jan Kazimierz, Jan III Sobieski, August II Mocny

L.p	Opis postaci	Postać
1	Drugi przedstawiciel dynastii jagiellońskiej na tronie polskim, zginął w walkach z Turkami	
2	Przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy	
3	Urodził się w rodzinie magnackiej, hetman wielki koronny, po zwycięstwie pod Chocimiem wybrany przez szlachtę na króla, odniósł wiele zwycięstw w walkach z Turkami	
4	W 1454 roku rozpoczął wojnę z Krzyżakami, zakończoną po trzynastu latach. W jej wyniku Polska odzyskała Pomorze Gdańskie	
5	Elektor saski i król Polski, wciągnął Rzeczpospolitą w wojnę północną przeciwko Szwecji	
6	W 1569 roku mimo sprzeciwu magnaterii litewskiej doprowadził do zawarcia unii realnej między Polską a Litwą	

Zadanie 24. Połącz tytuł dzieła z jego twórcą. Wpisz w odpowiednim miejscu literę, którą oznaczone jest nazwisko autora. (0-5pkt)

L.p	Tytuł dzieła	Autor
1	„Traktat o dwóch Sarmacjach”;	
2	„O naprawie Rzeczpospolitej”	
3	„Odprawa posłów greckich”	
4	„O duchu praw”	
5	„Umowa społeczna”	

- A. Andrzej Frycz Modrzewski,
- B. Karol Ludwik Monteskiusz,
- C. Maciej z Miechowa,
- D. Jan Jakub Rousseau,
- E. Jan Kochanowski,

Zadanie 25. Niżej wymienione wynalazki i odkrycia naukowe przyporządkuj właściwej postaci historycznej, wpisując w odpowiednie miejsca w tabeli oznaczenia literowe wynalazku / odkrycia związanego z tą postacią. (0-5pkt)

L.p.	Nazwisko odkrywcy/wynalazcy	Odkrycie/wynalazek
1	Izaak Newton	
2	Robert Fulton	
3	George Stephenson	
4	Michael Faraday	
5	Wilhelm Roentgen	

- a. parostatek,
- b. zjawisko indukcji magnetycznej
- c. prawo powszechnego ciężenia,
- d. promienie X
- e. parowóz
- f. silnik benzynowy

Zadanie 26. Podaj imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję (stanowisko, urząd) postaci przedstawionych na poniższych ilustracjach. (0-6 pkt)

		
http://dzieje.pl	http://news.o.pl/2014/01/11/	http://www.loc.gov/pictures/item/96522529/
A	B	C

(pobrane 12.10.2015)

Postać A.

1. Imię i nazwisko.....
2. Stanowisko/urząd.....

Postać B.

1. Imię i nazwisko.....
2. Stanowisko/urząd.....

Postać C.

1. Imię i nazwisko.....
2. Stanowisko/urząd.....

Zadanie 27. Spośród podanych niżej wydarzeń związanych z I wojną światową wskaż wydarzenie najwcześniejsze (cyfra1) i najpóźniejsze (cyfra 2). (0-2pkt)

L.p	Wydarzenie	Cyfra
1	Traktat brzeski	
2	Bitwa pod Verdun	
3	Bitwa pod Tannenbergiem	
4	Bitwa nad rzeką Sommą	
5	Przystąpienie USA do wojny	

Zadanie 28. Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania. (0-6pkt)

Manifest dwóch cesarzy, Akt 5 listopada

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego sił swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnym porozumieniu.

a. Jaką nazwą określano w czasie I wojny światowej państwa, których władcy wymienieni są w tekście?

.....

b. Podaj imiona obu wymienionych władców:

cesarz Niemiec -

cesarz Austro-Węgier -

c. Jaki typ ustroju przewidziano dla Królestwa Polskiego?

.....

d. Jakie były zapowiedzi cesarzy dotyczące armii polskiej?

.....

.....

.....

e. jaki był cel wydania manifestu

.....

.....

